

Nr 268.

Av herr **Testrup**, *angående chefs för hären befogenhet att lämna direktiv till arméförvaltningen m. m.*

Enligt den Kungl. propositionen bör chefen för hären givas erforderligt inflytande å arméförvaltningens verksamhet genom befogenhet att till ledning för dess arbeten å krigsförberedelse meddela bindande direktiv (prop., sid. 44).

En sådan anordning är uppenbarligen nödvändig, om chefen för hären skall kunna utöva behörigt inflytande å nämnda arbeten och om vederbörligt ansvar för krigsförberedelserna skall kunna åläggas honom.

Därest den föreslagna anordningen kommer att godtagas, bliver det en angelägenhet av vikt, att i vederbörliga instruktioner klara och tydliga bestämmelser utfärdas angående chefs för hären ifrågavarande befogenhet och arméförvaltningens skyldighet att ställa sig direktiv till efterrättelse.

Vid de avsedda instruktionernas utarbetande torde motiveringen i den Kungl. propositionen, om erinran mot densamma icke göres, bliva mer eller mindre vägledande. Denna motivering synes mig, särskilt i vad rör budgetarbetets ordnande, icke till fullo säkerställa chefs för hären här avsedda inflytande. Motiveringen ifråga om budgetarbetet är så avfattad (sid. 59):

»Vad särskilt budgetarbetet beträffar, synes mig detta lämpligen kunna ordnas så, att då vederbörande lokalmyndigheters anslagsäskanden inkommit till arméförvaltningen, ett preliminärt budgetförslag uppgöres, därvid, såsom redan nämnts, ordföranden har att övervaka, att enhetlighet och planmässighet iakttagas. Sedan chefen för hären tagit del av detta preliminära förslag, hållas gemensamma överläggningar i ämnet mellan honom och arméförvaltningens departementschefer. Chefen för hären anger därvid sina synpunkter i fråga om budgetförslaget, de ändringar i och tillägg till detsamma, han för sin del anser önskvärda m. m. Arméförvaltningen utarbetar härefter självständigt sitt definitiva förslag till anslagsäskanden, vilket insändes till chefen för hären, som befordrar ärendet vidare till Kungl. Maj:t med bifogande av det särskilda yttrande, han kan finna erforderligt.»

Här nämnes, som synes, intet om direktiv. I budgetförslaget upptages dock ofta för krigsförberedelsearbetet högst viktiga frågor, såsom engångskostnader för materielanskaffning. I sådana frågor måste budgeten vara upprättad på grundval av chefs för hären direktiv. Eljest är fara värt, att nämnda chefs här avsedda befogenhet bliver illusorisk.

Även på vissa andra ställen i propositionen är formuleringen kanske icke fullt tydligt beträffande nämnda befogenhet och arméförvaltningens skyldighet att ställa sig direktiv till efterrättelse.

Vad ovan anförts om chefen för hären och arméförvaltningen, gäller i tillämpliga delar även chefen för marinen och arméförvaltningen.

Med hänsyn till vikten av att linjerna äro fullt klara beträffande de här avhandlade betydelsefulla frågorna, får jag i anslutning till det ovan anförda hemställa,

att riksdagen, under förutsättning att här ifrågavarande Kungl. proposition vinner riksdagens bifall, i skrivelsen till Konungen ville betona betydelsen av:

dels att chefen för hären resp. marinen får befogenhet att rörande arbeten å krigsförberedelse och krigsberedskap lämna direktiv till arméförvaltningen resp. marinförvaltningen, oavsett om arbetena i fråga äro att hänföra till budgetberedelse eller icke; samt

dels att arméförvaltningen resp. marinförvaltningen skola vara skyldiga att efterkomma sådana direktiv, såvida de icke kunna följas på grund av bristande medelstillgång eller såsom stridande mot av Kungl. Maj:t utfärdade förordningar eller föreskrifter.

Stockholm den 19 mars 1929.

Erik Testrup.